

The Holy See

PRZEMÓWIENIE OJCA ŚWIĘTEGO DO UCZESTNIKÓW SPOTKANIA „WIARA I NAUKA: W KIERUNKU COP26”.

*Aula Błogosławieństw
Poniedziałek, 4 październik 2021 r.*

[Multimedia]

*Zwierzchnicy i przedstawiciele religijni,
Ekscelencje
drodzy przyjaciele!*

Dziękuję Wam wszystkim za to, że zgromadziliście się tutaj, podkreślając pragnienie prowadzenia głębokiego dialogu między nami i ekspertami w dziedzinie nauki. Pozwolę sobie zaproponować trzy koncepcje, które pozwolą nam zastanowić się nad tą współpracą: *spojrzenie współzależności i dzielenia się, energia miłości i wezwanie do poszanowania*.

1. Wszystko jest ze sobą połączone, wszystko na świecie jest ze sobą ściśle powiązane. Nie tylko nauka, ale także nasze wiary i tradycje duchowe podkreślają ten związek między nami wszystkimi i resztą stworzenia. Rozpoznajemy *znaki Bożej harmonii obecne w świecie przyrody*: żadne stworzenie nie jest samowystarczalne. Każde istnieje jedynie w zależności od innych, aby się wzajemnie uzupełniać, aby służyć jedno drugiemu [1]. Można by wręcz powiedzieć, że jedno jest dane przez Stwórcę innym, aby w relacji miłości i szacunku mogły się rozwijać i w pełni się realizować. Rośliny, wody, istoty żywe są kierowane prawem, wpisanym w nie przez Boga dla dobra całego stworzenia.

Uznanie, że świat jest wzajemnie powiązany, oznacza nie tylko zrozumienie szkodliwych konsekwencji naszych działań, ale także określenie postaw i rozwiązań, które należy przyjąć ze *spojrzeniem otwartym na współzależność i dzielenie się*. Nie możemy działać w osamotnieniu jedni bez drugich, konieczne jest, aby każdy z nas zaangażował się w troskę o innych i o

środowisko. To zaangażowanie, które doprowadzi do jakże pilnie potrzebnej zmiany kursu, a które musi być także wspierane przez wiarę i duchowość każdego z nas. Dla chrześcijanina wizja współzależności wypływa z *samej tajemnicy Trójjedynego Boga*: „Osoba ludzka tym bardziej się rozwija, tym bardziej dojrzewa i tym bardziej się uświęca, im bardziej wchodzi w relacje, przekraczając siebie, aby żyć w komunii z Bogiem, z innymi i ze wszystkimi stworzeniami. W ten sposób przyjmuje w swoim życiu ową dynamikę trynitarną, jaką Bóg w nim odcisnął od początku jego istnienia” [2].

Dzisiejsze spotkanie, które łączy tak wiele kultur i duchowości w duchu braterstwa, umacnia jedynie świadomość, że jesteśmy członkami jednej rodziny ludzkiej: każdy z nas ma własną wiarę i tradycję duchową, ale nie istnieją granice ani bariery kulturowe, polityczne czy społeczne, które mogłyby nas odizolować. Aby rzucić światło na tę wizję, chcemy zaangażować się na rzecz przyszłości, kształtowanej przez współzależność i współodpowiedzialność.

2. To zaangażowanie musi być nieustannie pobudzane przez siłę miłości: „Miłość, wpływając z każdego serca, tworzy więzi i poszerza egzystencję wówczas, gdy sprawia, że osoba wychodzi ze swoich ograniczeń ku drugiemu” [3]. Jednak siła napędowa miłości nie jest „wprawiana w ruch” raz na zawsze, lecz musi być ożywiana dzień po dniu. Jest to jeden z wielkich wkładów, jakie nasze wiary i tradycje duchowe mogą wnieść w ułatwienie tej tak bardzo potrzebnej zmiany kursu.

Miłość jest zwierciadłem intensywnie przeżywanego życia duchowego. Miłość, która ogarnia wszystkich, ponad granicami kulturowymi, politycznymi i społecznymi; miłość integrująca, także i przede wszystkim z korzyścią dla najmniejszych, którzy są często tymi, którzy uczą nas pokonywać bariery egoizmu i przekraczać mury własnego „ja”.

Jest to wyzwanie, które stawia nas wobec konieczności przeciwstawienia się kulturze odrzucenia, zdającej się dominować w naszym społeczeństwie i która opiera się na tym, co nasz Wspólny Apel nazywa „zarodkami konfliktu: chciwości, obojętności, ignorancji, strachu, niesprawiedliwości, braku bezpieczeństwa i przemocy”. Są to te same zarodki konfliktu, które powodują poważne rany, jakie zadajemy środowisku naturalnemu, takie jak zmiany klimatyczne, pustoszenie, zanieczyszczenie, utrata bioróżnorodności, prowadząc do zerwania tego „*przymierza między człowiekiem a środowiskiem*”, mającego odzwierciedlać stwórczą miłość Boga, od którego pochodzimy i ku któremu zdążamy” [4].

To wyzwanie na rzecz kultury zatroskania o nasz wspólny dom, a także o nas samych, ma posmak nadziei, ponieważ nie ulega wątpliwości, że ludzkość nigdy nie miała tylu środków do osiągnięcia tego celu, ile ma dziś. To samo wyzwanie można podjąć na różnych płaszczyznach. W szczególności chciałbym podkreślić dwie z nich: płaszczyznę *przykładu i działania* oraz płaszczyznę *edukacji*. Na obu poziomach, my, zainspirowani naszą wiarą i tradycjami duchowymi, możemy wnieść istotny wkład. Pojawia się wiele możliwości, jak wskazuje to Wspólny Apel, które ilustrują również różne ścieżki edukacyjne i szkoleniowe, jakie możemy rozwijać w trosce o nasz

wspólny dom.

3. Ta troska jest także *powołaniem do poszanowania*: poszanowania stworzenia, poszanowania bliźniego, poszanowania siebie samego i poszanowania Stwórcy. Ale także wzajemnego szacunku między wiarą a nauką, celem „nawiązania dialogu, ukierunkowanego na opiekę nad naturą, obronę ubogich, budowanie sieci braterstwa i szacunku” [5].

Poszanowanie, które nie jest jedynie abstrakcyjnym i biernym uznaniem drugiego człowieka, ale które jest przeżywane w sposób empatyczny i czynny, w pragnieniu poznania drugiego człowieka i podjęcia z nim dialogu, aby *razem podążać* tą wspólną drogą, wiedząc dobrze, że – jak wskazuje Apel – „to, co możemy osiągnąć, zależy nie tylko od możliwości i zasobów, ale także od nadziei, odwagi i dobrej woli”.

Spojrzenie z perspektywy współzależności i dzielenia się, siła miłości i wezwanie do poszanowania. Oto trzy klucze do lektury, jakie wydają mi się rozjaśniać naszą pracę na rzecz troski o wspólny dom. COP26 w Glasgow jest wezwany do pilnego zaproponowania skutecznych reakcji na bezprecedensowy kryzys ekologiczny i kryzys wartości, w których żyjemy, a tym samym do zaoferowania konkretnej nadziei przyszłym pokoleniom: chcemy mu towarzyszyć naszym zaangażowaniem i poprzez naszą duchową bliskość.

[1] Por. Enc. *Laudato si'*, 86.

[2] Por. *tamże*, 240.

[3] Por. Enc. *Fratelli tutti*, 88.

[4] Por. BENEDYKT XVI, Enc. *Caritas in veritate*, 50.

[5] Por. Enc. *Laudato si'*, 201.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana